

KOD: _____

Kent Nilsson

Totalt 13 frågor, maximalt 25 poäng.

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn som bor på gården varannan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Kent tycker att det inte är så mycket att prata om, det är väl barnen som drar med sig förkylning med hem från skolan. Det är morgon och Kent har haft en extra jobbig natt. Han ber sin äldsta son att skjutsa in honom till ortens akutmottagning. Kent har hosta och upplever svår andnöd.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du bedömer att Kent behöver ett omedelbart omhändertagande och han slussas genast in på ett akutrum.

1. *Vilka kontroller/observationer utför du under de första 5 minuterna? Ange 6 kontroller/observationer som du utför. (3 p)*

2. *Näm 4 relevanta diagnoser med tanke på Kents symtombild. (2 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn som bor på gården varannan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Kent tycker att det inte är så mycket att prata om, det är väl barnen som drar med sig förkylning med hem från skolan. Det är morgon och Kent har haft en extra jobbig natt. Han ber sin äldsta son att skjutsa in honom till ortens akutmottagning. Kent har hosta och upplever svår andnöd. På akutmottagningen kontrolleras saturation som visar 80 %, temp 37,2 °C blodtryck 140/90 mm/Hg och en normal EKG kurva. Andningen är ansträngd och Kent sitter framåtböjd och hostar.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Läkaren ordinerar i det akuta skedet syrgas till Kent. Det finns vissa risker med syrgasbehandling.

3. *Vilken specifik risk finns vid syrgasbehandling av Kent? Nämn 1 specifik omvårdnadsåtgärd du vidtar för att förebygga denna risk. (1 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn som bor på gården varannan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Kent tycker att det inte är så mycket att prata om, det är väl barnen som drar med sig förkylning med hem från skolan. Det är morgon och Kent har haft en extra jobbig natt. Han ber sin äldsta son att skjutsa in honom till ortens akutmottagning. Kent har hosta och upplever svår andnöd. På akutmottagningen kontrolleras saturation som visar 80 %, temp 37,2 °C, blodtryck 140/90 mm/Hg och en normal EKG kurva. Andningen är ansträngd och Kent sitter framåtböjd och hostar ansträngt. Läkaren som har tillkallats misstänker KOL med astmatiska inslag. För att bryta den svåra andnöden ordinerar inhalation Atrovent® och Teofyllamin® intravenöst. Kent ordinerades syrgas i det akuta skedet och du var observant på att ordinerad dos inte var för hög med tanke på risk för koldioxidretention.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Dyspné är en obehaglig upplevelse för Kent och han känner sig ångestfylld.

4. *Vilka omvårdnadsåtgärder ska du tänka på vid det akuta omhändertagande av Kent? Ange 4 åtgärder och motivera varför. (2 p) (1*-markerat svar måste vara med för att få full poäng på frågan)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är fränksild med tre barn som bor på gården var annan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Kent tycker att det inte är så mycket att prata om, det är väl barnen som drar med sig förkylning med hem från skolan. Det är morgon och Kent har haft en extra jobbig natt. Han ber sin äldsta son att skjutsa in honom till ortens akutmottagning. Läkaren som har tillkallats misstänker KOL med astmatiska inslag. På akutmottagningen hade Kent det jobbigt med dyspné och sjuksköterskan stannade hos honom och hjälpte till med andningen genom att instruera hur Kent skulle sitta och att han andades in genom näsan och ut genom munnen han använde också flaskandning för att förhindra luftvägsavstängning. Kent fick också varmt att dricka för att lösa det sega slemmet.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Kent har nu, samma dags förmiddag, lagts in på en medicinsk vårdavdelning.

- 5. Du ska genomföra ett ankomstsamtal med Kent och upprätta ett omvårdnadsstatus. Vilka 6 relevanta frågeområden bör du ha med i omvårdnadsstatus? Motivera dina svar. (3p) (1*markerat svar måste vara med för full poäng på frågan)**

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är fränskild med tre barn som bor på gården varannan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Enligt omvårdnadsstatus har Kent ett stort behov av information och undervisning om astma och KOL och sambandet med rökningen. De läkemedel som Kent fick på akutmottagningen hade god verkan och enligt din bedömning verkar Kent nu lugnare. Han är hungrig eftersom sjukdomen i sig tar mycket energi och någon frukost har han inte ätit. Du märker också att Kent är orolig för hur barnen klarar sig och hur det går med gården.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Det är nu måndag morgon. För att kunna säkerställa diagnosen ska Kent genomgå en spirometriundersökning. Svaret på spirometriundersökningen är FEV1 52 % av förväntat värde. Kent undrar vad detta innebär.

6. *Förklara för Kent vad förkortningen FEV1 betyder och vad innebär värdet? (1 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frångående med tre barn som bor på gården var annan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Enligt omvårdnadsstatus har Kent ett stort behov av information och undervisning om astma och KOL och sambandet med rökningen. De läkemedel som Kent fick på akutmottagningen hade god verkan och enligt din bedömning verkar Kent nu lugnare. Han är hungrig eftersom sjukdomen i sig tar mycket energi och någon frukost har han inte ätit. Du märker också att Kent är orolig för hur barnen klarar sig och hur det går med gården. Kent är informerad om spirometriundersökningen som visade att han har en medelsvår KOL.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Under vårdtiden behandlas Kent med läkemedel.

7. *Läkaren ordinerar läkemedel ur nedanstående läkemedelsgrupp. Ange vilken effekt respektive vanlig biverkan respektive läkemedelsgrupp har. (3p)*
(0,5 p för rätt effekt och 0,5 p för rätt biverkan)

<i>Läkemedelsgrupp</i>	<i>Effekter</i>	<i>Vanliga biverkningar</i>
Antikolinergika		
B-2 stimulerare		
Steroider		

KOD: _____

Kent Nilsson, 56 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn som bor på gården var annan vecka. Barnen är 19, 17 och 10 år gamla. Kent är rökare sedan unga år. På gården finns barnens två hästar, fem kaniner och några höns. Det är barnens ansvar att sköta djuren de veckor de bor på gården och dessemellan blir det Kent som ansvarar för skötseln. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Han har inte brytt sig om att uppsöka sjukvård för dessa besvär. Enligt omvårdnadsstatus har Kent ett stort behov av information och undervisning om astma och KOL och sambandet med rökningen. De läkemedel som Kent fick på akutmottagningen hade god verkan och enligt din bedömning verkar Kent nu lugnare. Han är hungrig eftersom sjukdomen i sig tar mycket energi och någon frukost har han inte ätit. Du märker också att Kent är orolig för hur barnen klarar sig och hur det går med gården. Kent är informerad om spirometriundersökningen som visade att han har en medelsvår KOL. Kent behandlas med olika läkemedel och du har informerat honom om risk för muntorrhet, torrhosta och huvudvärk samt att han kan känna hjärtklappning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Kent har besök av sina barn. De har frågor angående sjukdomen som pappa Kent har. Du planerar att du ska undervisa barnen och Kent om sjukdomen KOL.

8. a) *Förklara för Kent och barnen vad förkortningen KOL betyder och beskriv fysiologiskt innebörden i detta sjukdomsbegrepp. Ange 4 relevanta förklaringar. (2 p)*
(1 *-markerat svar måste finnas med för full poäng på frågan)

8. b) *Beskriv hur du planerar att genomföra undervisningen. Ge 4 exempel på din pedagogiska planering. (2 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frångådd med tre barn som bor på gården var annan vecka. Kent har varit rökare sedan unga år. Kent har under ett flertal år besvärats av långdragna förkylningar med nattliga hostattacker. Kent och barnen vet nu att sjukdomen KOL (kroniskt obstruktiv lungsjukdom) innebär att den elastiska bindväven i lungornas alveoler är förstörda och att lungans elastiska bindväv bryts ner och lungan blir slappare – det blir ett ökat motstånd vid utandning och en dålig syrsättning av hela kroppen med sämre borttransportering av koloxid. De vet också att orsaken till KOL antagligen är tobaksrök.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN VÅRDCENTRAL

Kent mår relativt bra under fem års tid. Under den tiden har livet på gården blivit förändrat. Kent har arrenderat ut åkermarken och husdjuren har lämnats till en 4H-gård i närheten. Kent har klarat av att sluta röka. Orken börjar avta allt mer och han är trött, gråblek och avmagrad. Kent söker på sin vårdcentral. På vårdcentralen kontrolleras Kents hälsotillstånd och läkaren fokuserar på Kents viktneđgång. Vid samtal framkommer det att hans vikt har minskat 7 kg på 6 månader samt att han har svårt att tillgodose sitt näringsbehov. Kent väger nu 65 kg och är 1,83 m lång.

9. a) *Vad betyder förkortningen BMI? (0,5 p)*

9. b) *Räkna ut Kents BMI och vad är din bedömning av värdet. (0,5 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 61 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn. Barnen är nu 24, 22 och 15 år gamla. De bor inte längre på gården men hälsar ofta på. Kent har varit rökare sedan unga år och har nu klarat av att sluta röka. Nu har Kent arrenderat ut åkermarken och husdjuren har lämnats till en 4H-gård i närheten. Orken börjar avta allt mer och Kent har sökt på sin vårdcentral. Han är trött, gråblek och avmagrad. På vårdcentralen kontrolleras Kents hälsotillstånd och läkaren fokuserar på Kents viktnedgång. Vid samtal framkommer det att hans vikt har minskat 7 kg på 6 månader samt att han har svårt att tillgodose sitt näringsbehov. Kent väger nu 65 kg och är 1,83 m lång. Kent är undernärd med ett BMI på 19,4.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Kent läggs samma dags eftermiddag in på en medicinsk vårdavdelning på grund av nedsatt nutritionsstatus och nyutvecklad pernicios anemi. Följande morgon är Kent ordinerad blodtransfusion. Han har en perifer venkateter på höger underarm.

10. *Vilka kontroller gör du av den perifera venkatetern (PVK) innan du administrerar blodtransfusionen till Kent? Ange 2 kontroller. (1 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 61 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är fränksild med tre barn. Barnen är nu 24, 22 och 15 år gamla. De bor inte längre på gården men hälsar ofta på. Kent har varit rökare sedan unga år och har nu klarat av att sluta röka. Nu har Kent arrenderat ut åkermarken och husdjuren har lämnats till en 4H-gård i närheten. Orken börjar avta allt mer och Kent har sökt på sin vårdcentral. Han är trött, gråblek och avmagrad. På vårdcentralen kontrolleras Kents hälsotillstånd och läkaren fokuserar på Kents viktnedgång. Vid samtal framkommer det att hans vikt har minskat 7 kg på 6 månader samt att han har svårt att tillgodose sitt näringsbehov. Kent väger nu 65 kg och är 1,83 m lång. Kent är undernärd med ett BMI på 19,4. Innan Kent fick blodtransfusion kontrollerade du datum och klockslag när venkatetern var satt. Den var satt dagen innan, klockan 17:15. På insticksstället fanns inga tecken på inflammation. Du spolade med koksalt och såg att den var ordentligt fixerad.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Kent vårdas på medicinavdelningen. I omvårdnadsdokumentationen står det att Kent har uttalad fatigue.

11. *Vad är fatigue? Beskriv vad det innebär och ange 1 kännetecken. (1 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 61 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndoms hem. Han är fränskild med tre barn. Barnen är nu 24, 22 och 15 år gamla. De bor inte längre på gården men hälsar ofta på. Kent har varit rökare sedan unga år och har nu klarat av att sluta röka. Nu har Kent arrenderat ut åkermarken och husdjuren har lämnats till en 4H-gård i närheten. Orken börjar avta allt mer och Kent har sökt på sin vårdcentral. Han är trött, gråblek och avmagrad. På vårdcentralen kontrolleras Kents hälsotillstånd och läkaren fokuserar på Kents viktne-
dgång. Vid samtal framkommer det att hans vikt har minskat 7 kg på 6 månader samt att han har svårt att tillgodose sitt näringsbehov. Kent väger nu 65 kg och är 1,83 m lång. Kent är undernär-
d med ett BMI på 19,4. Kent läggs in på en medicinavdelning på grund av nedsatt nutritionsstatus och en nyutvecklad pernicios anemi. Kent har fått blodtransfusion. Han har också en uttalad fatigue – han upplever stor trötthet fastän han sovit hela natten.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Under vårdtiden behandlas Kent med syrgas.

12. *Vad informerar du dig om innan du administrerar syrgas till Kent?
Ange 2 exempel. (1 p)*

KOD: _____

Kent Nilsson, 61 år, spannmålsbonde som bor kvar i sitt barndomshem. Han är frånskild med tre barn. Barnen är nu 24, 22 och 15 år gamla. De bor inte längre på gården men hälsar ofta på. Kent har varit rökare sedan unga år och har nu klarat av att sluta röka. Nu har Kent arrenderat ut åkermarken och husdjuren har lämnats till en 4H-gård i närheten. Orken börjar avta allt mer och Kent har sökt på sin vårdcentral. Han är trött, gråblek och avmagrad. På vårdcentralen kontrolleras Kents hälsotillstånd och läkaren fokuserar på Kents viktne-
dgång. Vid samtal framkommer det att hans vikt har minskat 7 kg på 6 månader samt att han har svårt att tillgodose sitt näringsbehov. Kent väger nu 65 kg och är 1,83 m lång. Kent är undernärld med ett BMI på 19,4. Kent läggs in på en medicinavdelning på grund av nedsatt nutritionsstatus och en nyutvecklad pernicios anemi. Kent har fått blodtransfusion. Han har också en uttalad fatigue – han upplever stor trötthet fastän han sovit hela natten. Innan du gav syrgas informerade du dig om att det var ordinerat och inskrivet i läkemedelslistan samt att det var angivet dos, tid och administreringssätt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ EN MEDICINSK VÅRDAVDELNING

Kent har under vårdtiden varit trött och aptiten har inte varit den bästa.

Inför hemgång undervisar du Kent om vikten av att äta bra kost.

13. *Vilken information angående kost och måltider ger du till Kent?
Ange 4 relevanta exempel på vad du informerar om. (2 p)*